

Besl. O. nr. 49.

Jf. Innst. O. nr. 42 (1998-99) og Ot.prp. nr. 17 (1998-99).

År 1999 den 4. mars holdtes Odelsting, hvor da ble gjort slikt

vedtak til lov

om endringer i utlendingsloven og i enkelte andre lover (klagenemnd for utlendingssaker m.v.).

I.

I lov av 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd skal lyde:

For øvrig gjennomføres loven av Kongen, departementet, *Utlendingsnemnda*, Utlendingsdirektoratet, politiet og andre offentlige myndigheter. Dersom det ikke fremgår direkte av loven, bestemmer Kongen hvilke oppgaver og hvilken myndighet de ulike offentlige instanser skal ha etter loven.

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:

Utlending som akter å ta opphold i riket utover *tre* måneder uten å ta arbeid, må ha oppholdstillatelse.

§ 7 første ledd skal lyde:

Første gangs tillatelse til arbeid eller opphold gis i alminnelighet for *ett, to eller tre* år. Tillatelsen kan gis for *et annet tidsrom* dersom formålet med arbeidet eller oppholdet eller andre grunner tilsier det. *Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.*

§ 9 skal lyde:

§ 9. Arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse til familiemedlemmer.

De nærmeste familiemedlemmene til norsk eller nordisk borger som er bosatt i riket eller til utlending som har eller får lovlig opphold i riket *med arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse uten begrensninger*, har etter søknad rett til *arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse dersom det* ikke foreligger omstendigheter som nevnt i § 8 første ledd nr. 3. *Som hovedregel*

må underholdet være sikret. Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

Kongen kan fastsette ved forskrift hvem som skal betraktes som nærmeste familiemedlemmer etter denne paragrafen og *kan gi regler om arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse til de nærmeste familiemedlemmene* til utlending hvis opphold er forutsatt ikke å bli varig.

§ 11 annet ledd første og annet punktum skal lyde:

Fornytt tillatelse gis i alminnelighet for *ett eller to* år *etter nærmere regler fastsatt av Kongen ved forskrift*. Tillatelsen kan gis for *et annet tidsrom* dersom formålet med arbeidet eller oppholdet eller andre grunner tilsier det.

§ 12 første ledd første punktum skal lyde:

Utlending som de siste *tre* år har oppholdt seg sammenhengende i riket med oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse uten begrensninger, har etter søknad rett til bosettingstillatelse dersom det ikke foreligger forhold som nevnt i § 29 første ledd.

§ 12 fjerde ledd skal lyde:

Tillatelsen faller bort når innehaveren har hatt bopel *eller faktisk opphold* utenfor riket sammenhengende i mer enn *to* år. *Vedtak om bortfall treffes av Utlendingsdirektoratet*. Utlending kan etter søknad gis adgang til å være borte fra riket lenger uten at tillatelsen faller bort. Nærmere regler kan gis ved forskrift fastsatt av Kongen.

§ 14 annet ledd skal lyde:

Utlending som skifter bopel mens behandling av sak etter loven pågår, skal gi melding om dette til politiet.

§ 17 annet og tredje ledd skal lyde:

Adgangen til å returnere flyktning til annen stat i medhold av første ledd *bokstav c* og *d* skal ikke benyttes dersom flyktningen har en tilknytning til riket som gjør at Norge er nærmest til å gi flyktningen beskyttelse.

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Innvilgelse av asyl innebærer at utlendingen har status som flyktning og får arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse.

§ 19 skal lyde:

§ 19. Reisebevis for flyktning og utlendingspass.

Flyktning som har eller gis lovlig opphold i riket, skal etter søknad også gis reisebevis for flyktning for reise utenfor Norge dersom ikke særlige grunner taler mot det. Har flyktningen reisedokument utstedt av fremmed stat, gjelder denne retten bare når flyktningen er innvilget asyl eller bosettingstillatelse, eller Norge i henhold til internasjonal avtale har plikt til å utstede reisebevis for flyktning.

Utlending som har eller gis arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse i riket på grunnlag av søknad om asyl, men uten å ha fått innvilget asyl, skal gis utlendingspass for reise utenfor Norge dersom utlendingens forhold til hjemlandets myndigheter tilsier det. Utlendingspass kan også utstedes i andre tilfeller etter nærmere regler fastsatt av Kongen.

Pass eller annet reisedokument søkeren er i besittelse av, må innleveres sammen med søknad om reisebevis for flyktning eller utlendingspass.

Kongen kan gi forskrift om utstedelse, gyldighetsområde, fornyelse og inndragning av reisebevis for flyktning og utlendingspass og de nærmere vilkårene for dette.

§ 21 første ledd skal lyde:

Utlendingsdirektoratet avgjør spørsmål om vern mot utsendelse, flyktningestatus og asyl samt reisebevis for flyktning og utlendingspass.

§ 22 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Utlending som er gitt innreisetillatelse etter første ledd, får arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse.

§ 25 tredje ledd første punktum skal lyde:

Visum for besøk gis for en innreise og for opphold av bestemt varighet inntil tre måneder.

§ 27 første og annet ledd skal lyde:

Ved innreise eller innen sju dager etter innreise i riket kan det treffes vedtak om å bortvise utlending

a) som ikke viser gyldig pass eller annet godkjent reisedokument eller visum når dette er nødvendig,

- b) som er utvist fra riket eller fra annet nordisk land med innreiseforbud som ennå gjelder, og utlendingen ikke har fått adgang til riket etter søknad,
- c) som mangler slik tillatelse som er nødvendig etter kapittel 2,
- d) som ikke kan sannsynliggjøre å ha eller være sikret tilstrekkelige midler til opphold i riket og til hjemreise,
- e) som er straffet som nevnt i § 29 første ledd bokstav *b* eller *c*, eller når andre omstendigheter gir særlig grunn til å frykte at utlendingen her i riket eller i annet nordisk land vil begå straffbar handling som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder,
- f) i samsvar med reglene i den nordiske passkontrolloverenskomsten artikkel 6, når det er sannsynlig at utlendingen vil reise inn i annet nordisk land og trolig vil bli bortvist der fordi pass eller visum som er gyldig for innreise i landet mangler, eller det for øvrig foreligger bortvisningsgrunn i vedkommende land,
- g) som ifølge kompetent helsepersonell åpenbart lider av alvorlige psykiske forstyrrelser,
- h) som ikke har dekket utgifter som er blitt påført det offentlige i forbindelse med at utlendingen tidligere er ført ut av riket, jfr. § 46 første ledd,
- i) når hensynet til rikets sikkerhet eller tvingende samfunnsmessige hensyn gjør det nødvendig. Sjudagersfristen anses overholdt dersom sak om bortvisning er reist innen sju dager.

§ 28 første ledd skal lyde:

Utlending kan bortvises etter reglene i § 27 første ledd også etter utløpet av sjudagersfristen.

§ 29 skal lyde:

§ 29. Utvisning.

Utlending kan utvises

- a) når utlendingen grovt eller gjentatte ganger har overtrådt en eller flere bestemmelser i loven her eller unndrar seg gjennomføring av vedtak som innebærer at vedkommende skal forlate riket,
- b) når utlendingen for mindre enn fem år siden i utlandet har sonet eller er ilagt straff for et forhold som etter norsk lov kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder. Tilsvarende gjelder ved ilagt særreaksjon som følge av straffbart forhold som nevnt,
- c) når utlendingen her i riket er ilagt straff eller sikring for et forhold som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder, eller flere ganger i løpet av de siste tre år er ilagt fengselsstraff,
- d) når hensynet til rikets sikkerhet gjør det nødvendig.

Utvisning etter første ledd bokstav *a*, *b* og *c* avsluttes ikke dersom det i betraktning av forholdets al-

vor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene. Utlending som har arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse, eller nordisk borger som har hatt bopel i riket i mer enn *tre* måneder, kan bare utvises dersom det straffbare forholdet kan føre til fengselsstraff i mer enn *ett* år.

Utvisning er til hinder for senere innreise i riket. Innreiseforbudet kan gjøres varig eller tidsbegrenset, men *som hovedregel* ikke for kortere tidsrom enn *to* år. Etter søknad kan den som er utvist få adgang til riket, men som regel ikke før *to* år er gått fra utreisen.

§ 30 annet ledd skal lyde:

Utlending som fyller kravene til å få bosettingstillatelse, kan bare bortvises eller utvises

- a) når hensynet til rikets sikkerhet gjør det nødvendig, jfr. § 27 første ledd *bokstav i* og § 29 første ledd *bokstav d*,
- b) når utlendingen har sonet eller er ilagt straff for forhold som etter norsk lov kan føre til fengselsstraff i *tre* år eller mer eller som gjelder overtredelse av straffelovens §§ 162 og 317 jfr § 162, og dette er skjedd for mindre enn *fem* år siden i utlandet eller for mindre enn *ett* år siden her i riket. *Tilsvarende gjelder ved ilagt særreaksjon som følger av straffbare forhold som nevnt.*

§ 31 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak om bortvisning etter § 27 første ledd *bokstav a til h* treffes av politimesteren eller den politimesteren bemyndiger.

§ 37 skal lyde:

§ 37. Identifisering.

Ved innreise, og frem til antatt korrekt identitet er registrert, har utlending plikt til å medvirke til å avklare sin identitet i den grad myndighet som nevnt i § 5 tredje ledd krever dette. Vedkommende myndighet kan også senere pålegge utlending slik plikt dersom det er grunn til å anta at den registrerte identiteten ikke er den riktige. Kongen gir nærmere regler ved forskrift om hva utlendinger kan pålegges å gjøre for å oppfylle plikten.

Dersom det ved *ankomst* til riket eller *etter innreise* oppstår tvil om utlendings identitet, kan *det foretas beslag av reisedokument, billetter og annet som kan bidra til å avklare identiteten*. Tilsvarende gjelder ved tvil om tidligere oppholdssted, når dette har betydning for retten til opphold i riket.

Dersom det foreligger skjellig grunn til mistanke om at utlending, i strid med pålegg som nevnt i første ledd, tilbakeholder eller skjuler opplysninger om sin identitet eller, i strid med pålegg som nevnt i § 44, til-

bakeholder eller skjuler opplysninger om tidligere oppholdssted, kan det foretas undersøkelse av utlendingens person, bolig, rom eller annet oppbevaringssted.

Det kan tas fotografi og fingeravtrykk av utlending som

- a) ikke kan dokumentere sin identitet eller det er *grunn til å anta at utlendingen oppgir falsk identitet*,
- b) søker asyl eller en tillatelse etter loven,
- c) har fått avslag på søknad om asyl eller en tillatelse eller loven, eller
- d) er bortvist eller utvist eller som antas å oppholde seg ulovlig i riket.

Fingeravtrykk tatt i medhold av *fjerde* ledd kan registreres i et EDB-basert fingeravtrykkregister. Kongen kan ved forskrift gi nærmere regler for føring og bruk av registeret.

Dersom utlending nekter å oppgi sin identitet, eller det er skjellig grunn til mistanke om at utlending oppgir falsk identitet, kan utlendingen pålegges meldeplikt eller bestemt oppholdssted. Dersom slikt pålegg ikke overholdes eller anses åpenbart utilstrekkelig, kan utlendingen pågripes og fengsles, jfr. § 37 d. Samlet fengslingstid kan ikke overstige 12 uker, med mindre det foreligger særlige grunner.

Kongen kan *gi nærmere regler ved forskrift.*

Nye §§ 37 a, b, c og d skal lyde:

§ 37 a. *Kompetanse og fremgangsmåte ved beslag i identifiseringshensikt.*

Beslag etter § 37 annet ledd besluttet av påtalemyndigheten. Beslutningen skal så vidt mulig være skriftlig og opplyse om hva saken gjelder, formålet med beslaget og hva det skal omfatte. En muntlig beslutning skal snarest mulig nedtegnes. Før beslaget iverksettes, skal beslutningen leses opp eller forevises for utlendingen. Foreligger det ingen skriftlig beslutning, skal det muntlig opplyses om hva saken gjelder og formålet med beslaget.

Ved ankomst til riket, ved undersøkelse etter § 37 tredje ledd eller i situasjoner hvor det er fare ved opphold, kan beslag tas av polititjenestemann. Foreligger det ingen skriftlig beslutning, skal det muntlig opplyses om hva saken gjelder og formålet med beslaget. Beslaget skal straks meldes til påtalemyndigheten. Når påtalemyndigheten opprettholder beslaget, utferdiger den beslutning etter første ledd.

Enhver som rammes av beslaget, kan straks eller senere kreve brakt inn for retten spørsmålet om det skal opprettholdes. Påtalemyndigheten sørger for at den som rammes av beslaget, blir gjort kjent med denne retten. For øvrig gjelder reglene i straffeprosessloven kap. 16, med unntak av § 210, så langt de passer.

§ 37 b. *Kompetanse og fremgangsmåte ved undersøkelser i identifiseringshensikt.*

Uten vedkommende utlendings skriftlige samtykke kan undersøkelser som nevnt i § 37 tredje ledd bare foretas etter beslutning av retten. Er det fare ved opphold, kan beslutningen treffes av påtalemyndigheten. § 37 a første ledd annet til femte punktum gjelder tilsvarende. Reglene i straffeprosessloven §§ 198 til 202 gjelder for øvrig så langt de passer.

§ 37 c. *Kompetanse og fremgangsmåte ved tiltak som nevnt i § 37 fjerde og sjette ledd.*

Beslutning om at det skal tas fotografi eller fingeravtrykk som nevnt i § 37 fjerde ledd, treffes av polititjenestemann eller Utlendingsdirektoratet.

Pålegg om meldeplikt eller bestemt oppholdssted som nevnt i § 37 sjette ledd besluttes av påtalemyndigheten. Utlendingen kan straks eller senere kreve innbrakt for retten spørsmålet om vilkårene for meldeplikt eller bestemt oppholdssted foreligger, og om det er grunn til å opprettholde forføyninger som er tatt. Straffeprosessloven §§ 174 første ledd, 175 første ledd annet punktum, 184 og 187 a gjelder tilsvarende så langt de passer.

Pågrepelse som nevnt i § 37 sjette ledd besluttes av påtalemyndigheten. § 37 a første ledd annet til femte punktum gjelder tilsvarende. Vil påtalemyndigheten beholde den pågrepne, må den snarest mulig og så vidt mulig dagen etter pågripelsen fremstille den pågrepne for forhørsretten med begjæring om fengsling. Når det er fare ved opphold, kan polititjenestemann foreta pågrepelse uten beslutning av retten eller av påtalemyndigheten. Straffeprosessloven §§ 174 flg. gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 37 d. *Utlendingsinternat.*

Utlending som pågripes og fengsles i medhold av § 37 sjette ledd eller § 41 femte ledd, skal som hovedregel anbringes i utlendingsinternat.

Utlendingsinternatet er ikke underlagt fengselsvesenet, jfr. fengselsloven § 9 første ledd, men administreres av politiet.

Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

§ 38 skal lyde:

§ 38. *Instruksjonsmyndighet og overprøving av vedtak.*

Departementet kan instruere om lovtolkning og skjønnsutøvelse når det gjelder hensynet til rikets sikkerhet eller utenrikspolitiske hensyn, og om avgjørelsen av enkeltsak som innbefatter slike hensyn. For øvrig kan departementet verken instruere om lovtolkning, skjønnsutøvelse eller avgjørelsen av enkeltsaker.

Departementet kan instruere om prioritering av saker.

Vedtak truffet av politiet eller utenriksstasjon kan påklages til Utlendingsdirektoratet. For øvrig kan vedtak påklages til Utlendingsnemnda.

Ny § 38 a skal lyde:

§ 38 a. *Utlendingsnemnda.*

Utlendingsnemnda avgjør som et uavhengig organ de klagesaker som er lagt til den i § 38 tredje ledd.

Utlendingsnemnda ledes av en direktør. Nemnda skal videre ha nemndledere i heltids- eller deltidstilting. Direktøren og nemndlederne må fylle kravene til dommere og beskikkes på åremål av Kongen i statsråd. Åremålsperioden er seks år for direktøren og fire år for nemndlederne. Gjenoppnevning kan foretas for én periode.

Nemnda skal ha nemndmedlemmer oppnevnt av Kongen i statsråd etter forslag fra Justisdepartementet, Utenriksdepartementet, Den Norske Advokatforening/Norges Juristforbund og humanitære organisasjoner. De oppnevnes for fire år. Gjenoppnevning kan foretas en gang. Vervet er frivillig. Suppleringer i løpet av perioden foretas av departementet etter forslag fra de samme instansene. Departementet kan løse et nemndmedlem fra vervet dersom medlemmet ikke har overholdt sin taushetsplikt, grovt har krenket andre plikter som følger av vervet eller selv ber om det. Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

Nemnda skal ha et koordineringsutvalg med en leder og fire medlemmer, ett fra hver medlemsgruppe, jfr tredje ledd. De oppnevnes av departementet for fire år, fortrinnsvis blant dem som har erfaring med nemndarbeidet. Utvalget behandler spørsmål om alminnelige retningslinjer for nemndas arbeid m.v.

Nemndas møter foregår for lukkede dører. Enhver som deltar ved behandlingen av sak for nemnda, har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e. Overtredelse straffes etter straffeloven § 121.

Ved søksmål mot staten om lovmessigheten av Utlendingsnemndas vedtak etter loven her eller om erstatning som følge av slike vedtak, opptrer staten ved Utlendingsnemnda.

Ny § 38 b skal lyde:

§ 38 b. *Behandlingsformer m.v. i Utlendingsnemnda.*

I den enkelte sak deltar en leder og fire medlemmer, ett fra hver medlemsgruppe, jfr. § 38 a tredje ledd, jfr. likevel annet ledd i paragrafen her. Den enkelte nemnd kan behandle flere saker.

Saker som ikke byr på vesentlige tvilsspørsmål, kan avgjøres av en leder alene. I slike saker kan nemnda også delegere vedtaksmyndighet til sekretariatet. Saker som kan avgjøres av en leder alene, er bl.a. klager der vilkårene for å omgjøre Utlendingsdirektoratets vedtak åpenbart må anses å foreligge, og klager som må anses grunnløse. Det samme gjelder anmod-

ning om omgjøring av vedtak truffet av Utlendingsnemnda når det ikke er grunn til å anta at nemnda vil endre vedtaket. På samme vilkår kan en leder under behandlingen av slik anmodning beslutte at det ikke skal tas hensyn til opplysninger, dokumenter eller andre bevismidler som kunne ha vært gitt eller fremlagt under den tidligere behandlingen av saken.

Nemnda bestemmer selv behandlingsformen. Saker som behandles etter første ledd, avgjøres ved flertallsvedtak, men ved stemmelikhet gjelder det resultatet som er gunstigst for klageren.

Klager som anmoder om det, kan gis adgang til å møte personlig og uttale seg i sak som behandles etter første ledd. I asylsaker skal slik adgang som hovedregel gis. Klagerens advokat eller en annen representant for klageren kan møte sammen med klageren. Også andre kan gis adgang til å møte og avgi uttalelse.

Forvaltningsloven kapittel IV til VI om saksforberedelse, vedtak og klage gjelder ikke for beslutninger om behandlingsform og personlig fremmøte.

Kongen kan gi regler om nemndas arbeidsform og om den nærmere behandlingen av sakene.

§ 39 annet ledd annet punktum utgår.

§ 41 skal lyde:

§ 41. Fremgangsmåten ved iverksetting av vedtak.

Vedtak som innebærer at utlending må forlate riket, iverksettes ved at utlendingen pålegges å reise med en gang eller innen en fastsatt frist. Dersom pålegget ikke blir fulgt eller det er overveiende sannsynlig at det ikke vil føre til at utlendingen forlater riket, kan politiet føre utlendingen ut. Når særlige grunner taler for det, kan utlendingen bli ført til et annet land enn det vedkommende kom fra. Beslutninger som gjelder iverksetting regnes ikke som enkeltvedtak, jfr. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.

Utlending som omfattes av første ledd og ikke har gyldig reisedokument, har plikt til å skaffe seg dette.

For å sikre at et vedtak som nevnt i første ledd skal kunne iverksettes, kan utlendingen pålegges:

- a) meldeplikt,
- b) innlevering av pass eller annet legitimasjonspapir, jfr. § 24,
- c) bestemt oppholdssted.

Pålegg som nevnt i tredje ledd kan bare gis når det er særlig grunn til å frykte at utlendingen vil unndra seg iverksetting. Ved denne vurderingen kan også generelle erfaringer med unndragelse tillegges vekt. Reglene i § 37 c annet ledd gjelder tilsvarende. Pålegget gjelder ikke utover to uker med mindre utlendingen samtykker eller det besluttes av forhørsretten ved kjennelse.

Når det er nødvendig for å sikre iverksetting, kan utlendingen pågripes og fengsles etter reglene i § 37 c

tredje ledd, jfr. § 37 d. Tilsvarende gjelder når utlending ikke gjør det som er nødvendig for å oppfylle plikten etter annet ledd og formålet er å fremstille utlendingen for aktuelle lands utenriksstasjon for å få utstedt reisedokument.

Fengsling kan besluttes for høyst to uker. Fristen kan bare forlenges dersom utlendingen ikke frivillig forlater riket og det er overveiende sannsynlig at utlendingen ellers vil unndra seg gjennomføring av vedtak som nevnt i første ledd. I slike tilfeller kan fristen forlenges for høyst to uker, men ikke mer enn to ganger.

Pågrepelse og fengsling foretas ikke dersom det i betraktning av sakens art og omstendighetene for øvrig ville være et uforholdsmessig inngrep, eller retten finner at den i stedet kan pålegge meldeplikt, passbeslag eller bestemt oppholdssted.

Tvangsmidler som nevnt i tredje og femte ledd kan anvendes når vedtak som innebærer at utlending må forlate riket er fattet, og når det verserer sak som kan føre til slikt vedtak.

Når Utlendingsnemnda har truffet et vedtak som innebærer at utlending må forlate riket, kan den instruere politiet om å utsette iverksettingen. Utlendingsdirektoratet kan instruere politiet om å utsette iverksettingen dersom slikt endelig vedtak er truffet av direktoratet.

Utlendingsnemnda kan instruere Utlendingsdirektoratet om å utsette iverksettingen av et vedtak truffet av direktoratet på nemndas sakområde, når vedtaket innebærer at utlending må forlate riket.

§ 42 første ledd første og annet punktum skal lyde:

Retten skal oppnevne prosessfullmektig når den prøver spørsmålet om fengsling etter § 37 sjette ledd annet punktum eller § 41 femte ledd. Det samme gjelder når retten prøver spørsmålet om pålegg etter § 41 tredje og fjerde ledd, med mindre det ville medføre særlig ulempe eller tidsspille, eller retten finner det ubetenkelig å unnlate å oppnevne prosessfullmektig.

§ 42 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke i utvisningssaker i henhold til § 29 første ledd bokstav b og c, § 30 annet ledd bokstav b og § 58 annet ledd når det foreligger forhold som nevnt i annet punktum, eller når utlending som har søkt asyl, klager over bare å ha fått tillatelse etter § 8 annet ledd.

§ 44 annet ledd skal lyde:

I forbindelse med forberedelse av sak etter loven kan den utlending saken gjelder, pålegges å møte personlig og gi opplysninger som kan ha betydning for vedtaket.

§ 46 skal lyde:

§ 46. Ansvar for utgifter m.v.

Utlending som i medhold av loven føres ut av riket, plikter å betale utgiftene ved sin egen utreise. Utlendingen skal også betale utgifter til vakthold når dette er nødvendig fordi utlendingen ikke vil forlate riket frivillig. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg og kan dessuten gi grunnlag for bortvisning ved senere innreise, jfr. § 27 første ledd bokstav h. Politiet kan beslaglegge billetter hos utlendingen til bruk ved utreise.

Er det stilt garanti for utgifter etter første ledd, kan utgiftene kreves dekket av garantisten. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Når utlending som er kommet med skip eller luftfartøy blir bortvist etter §§ 27, 28 eller 57, plikter fartøyet eier eller leier, og på dennes vegne dets fører eller agent i riket, enten å ta utlendingen om bord igjen, på annen måte bringe utlendingen ut av riket, eller å dekke utgifter som måtte bli påført det offentlige ved at utlendingen føres ut. På samme måte foreligger plikt til å ta om bord og dekke utgifter til eskorte av utlendingen ut av riket når politiet finner dette nødvendig.

Dersom utgiftene ved at utlendingen føres ut av riket ikke dekkes etter første, annet eller tredje ledd, dekkes de av staten.

Har utlending som trenger tillatelse fra politiet etter § 26 for å gå i land i riket, gjort dette uten slik tillatelse, gjelder det samme som etter tredje ledd. Svaret omfatter da i alminnelighet også utgifter som måtte bli påført det offentlige i inntil tre måneder ved utlendingens opphold i riket.

§ 47 første ledd første del av første punktum skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil seks måneder eller med begge deler straffes den som

§ 47 annet ledd første del av første punktum skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil to år straffes den som

§ 47 tredje ledd skal lyde:

Med bøter eller med fengsel inntil fem år straffes den som i vinnings hensikt driver organisert virksomhet med sikte på å hjelpe utlendinger til ulovlig å reise inn i riket eller til annen stat.

§ 50 første ledd første punktum skal lyde:

Utlending som omfattes av EØS-avtalen, kan uten tillatelse reise inn i riket og ta opphold eller arbeid her i inntil tre måneder, eller inntil seks måneder dersom utlendingen er arbeidssøkende.

§ 51 første ledd bokstav b og c skal lyde:

- b) skal drive ervervsvirksomhet eller skal være yter eller mottaker av tjenester i riket,
- c) oppbeærer *tilstrekkelige* faste periodiske ytelser eller har *tilstrekkelige egne midler*, og søkeren omfattes av en sykeforsikring som dekker alle risikoer under oppholdet i Norge, eller

§ 54 første og annet ledd skal lyde:

Første gangs oppholdstillatelse etter §§ 51, 52 og 53 gis i alminnelighet for fem år.

Når arbeidsforholdet har en varighet av fra tre måneder til ett år, gis tillatelsen til utlending som nevnt i § 51 første ledd bokstav a tilsvarende varighet.

§ 54 fjerde og femte ledd skal lyde:

Første gangs tillatelse til utlending som nevnt i § 51 første ledd bokstav c kan gis en varighet på to år. Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

Tillatelse til utlending som nevnt i § 51 første ledd bokstav d gis for et tidsrom tilsvarende utdanningens varighet, likevel ikke ut over ett år.

§ 55 første ledd annet punktum skal lyde:

Fornytt oppholdstillatelse gis i alminnelighet for fem år, med mindre formålet med arbeidet eller oppholdet eller andre grunner tilsier en kortere varighet.

§ 56 annet ledd skal lyde:

Oppholdstillatelse gitt første gang etter § 51 første ledd bokstav a til c kan tilbakekalles dersom utlendingen har oppholdt seg utenfor riket sammenhengende i mer enn seks måneder, såfremt fraværet ikke skyldes verneplikt.

§ 57 første ledd første del av første punktum og bokstav c skal lyde:

Ved innreise eller innen sju dager etter innreise i riket kan det treffes vedtak om å bortvise utlending som omfattes av EØS-avtalen,

...

- c) når det foreligger forhold som nevnt i § 58 første ledd,

§ 57 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Sjudagersfristen anses overholdt dersom sak om bortvisning er reist innen sju dager.

§ 57 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dersom sak om bortvisning etter første ledd ikke er reist innen sju dager, kan utlending som omfattes av EØS-avtalen og som ikke har oppholdstillatelse, bortvises etter vedtak av Utlendingsdirektoratet etter reglene i første ledd bokstav b, c eller d.

§ 58 skal lyde:

§ 58. Utvisning.

Utlending som omfattes av EØS-avtalen, kan utvises når hensynet til offentlig orden eller sikkerhet tilsier det.

Utvisning etter første ledd kan skje når det hos utlendingen foreligger, eller må antas å foreligge, personlige forhold som innebærer en aktuell og tilstrekkelig alvorlig trussel mot grunnleggende samfunns-hensyn. Er utlendingen ilagt straff eller særreaksjon, kan utvisning på dette grunnlaget som hovedregel bare skje dersom det foreligger forhold som kan tilsa at utlendingen vil begå ny straffbar handling.

Utlending som omfattes av EØS-avtalen, kan også utvises når utlendingen ikke fyller vilkårene for opphold etter §§ 51 til 53.

Utvisning beslattes ikke dersom det i betraktning av forholdets alvor og utlendingens tilknytning til riket vil være et uforholdsmessig tiltak overfor utlendingen selv eller de nærmeste familiemedlemmene.

Utvisning er til hinder for senere innreise i riket. Innreiseforbudet kan gjøres varig eller tidsbegrenset, men som hovedregel ikke for kortere tidsrom enn to år. Innreiseforbudet kan etter søknad oppheves dersom nye omstendigheter tilsier det.

Vedtak om utvisning treffes av Utlendingsdirektoratet, som også avgjør søknad om adgang til riket fra utlending som er utvist.

Kongen kan gi nærmere regler ved forskrift.

II.

I lov av 12. desember 1958 nr. 7 om fengselsvesenet skal § 9 første ledd lyde:

I fengsel innsettes personer som skal utholde straff av fengsel, hefte eller militær arrest, og personer som er pågrepet eller fengslet siktet for en straffbar handling, eller som av andre grunner skal holdes i fengslig forvaring, jfr. dog § 10 første og siste ledd og

§ 12 annet punktum. Loven her gjelder ikke ved innsettelse i utlendingsinternat etter utlendingsloven § 37 sjette ledd eller § 41 femte ledd.

III.

I lov av 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven m.v. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) del I skal nr. 10 lyde:

10. I utlendingsloven av 24. juni 1988 nr. 64 gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd bokstav c skal lyde:

når utlendingen her i riket er ilagt straff eller overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 for et forhold som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder eller flere ganger i løpet av de siste tre år er ilagt fengselsstraff,

§ 30 annet ledd bokstav b nytt annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder ved ilagt særreaksjon eller overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 som følge av straffbare forhold som nevnt.

§ 58 annet ledd annet punktum skal lyde:

Er utlendingen ilagt straff, særreaksjon eller overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39, kan utvisning på dette grunnlaget som hovedregel bare skje dersom det foreligger forhold som kan tilsa at utlendingen vil begå ny straffbar handling.

IV.

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid. Endringene i III trer ikke i kraft før lov av 17. januar 1997 nr. 11 settes i kraft.

Jorunn Ringstad,
president.

Olav Gunnar Ballo,
sekretær.